

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

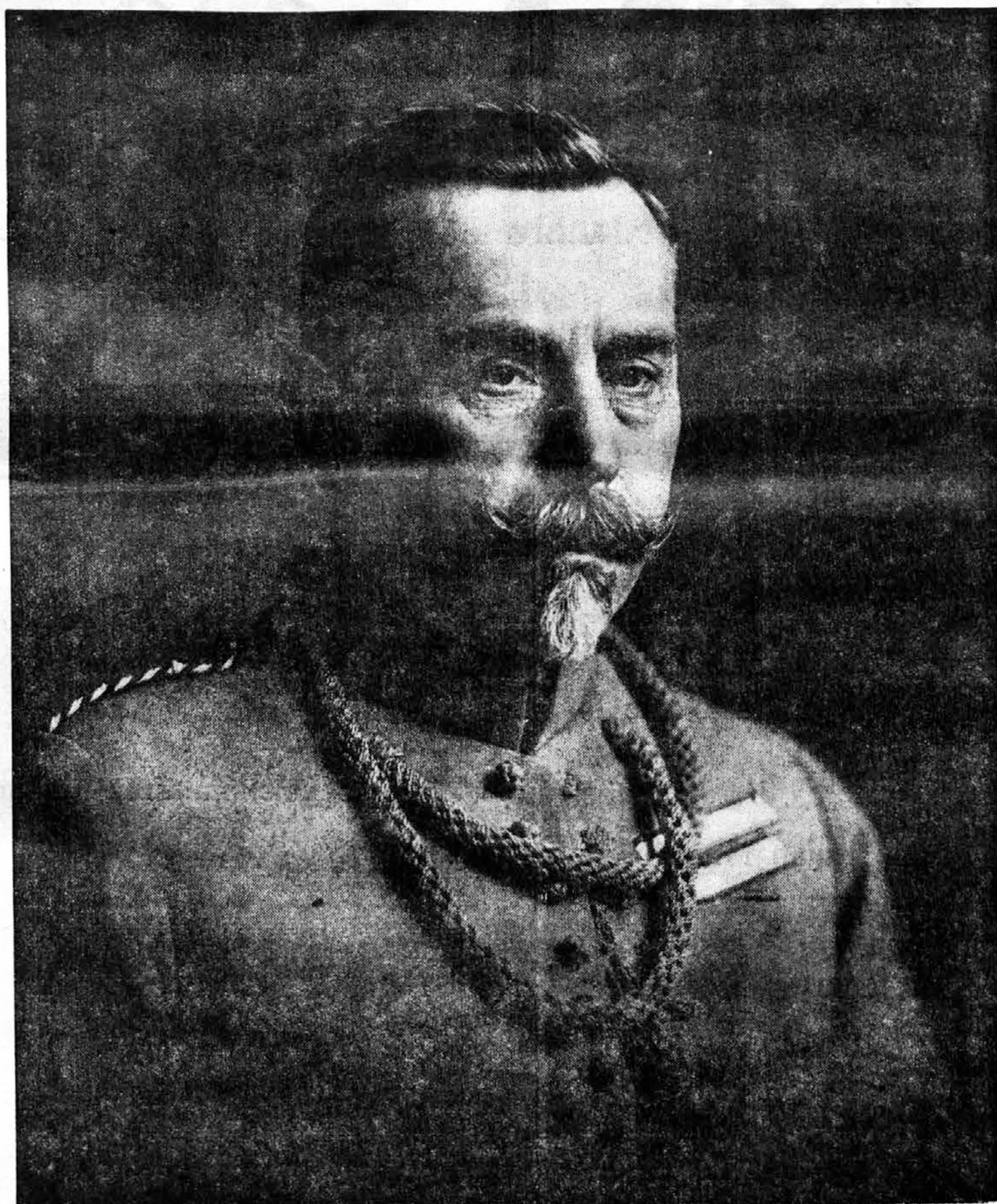
God. III. - Broj 3.

Ljubljana,
12. januara
1932.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2312, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

† Brat dr. Josip E. Scheiner

Javljamo svoj sokolskoj porodici i svemu slovenskom svetu potresnu vest,
da je naš dragi i prezaslužni brat

dr. Josip E. Scheiner

**starosta Saveza Slovenskog Sokolstva i Čehoslovačke obce sokolske
te potpretsednik Međunarodne gimnastičke federacije**

umro u Pragu u zoru 11. o. m. Njegov život ugasnuo je u času, kada je u punoj
snazi stajao na čelu sviju nas, da nas prilikom ovogodišnjeg svesokolskog sleta
sakupi u Pragu pod zastavama slovenskog Sokolstva.

Duboko smo uciviljeni tako neočekivanom smrću ljubljenog vodje, koji
je sve svoje sile i izvanredne sposobnosti posvetio velikoj sokolskoj ideji, kojoj
je iza Tyrša najvernije služio sve do svog poslednjeg daha.

Prezaslužnom bratu starosti u svakom sokolskom srcu diljem širnoga
Slovenstva ostaće trajan i neizbrisiv spomen!

Večna mu čast i slava!

Prag - Varšava - Beograd, 11. januara 1932.

Starešinstvo Saveza Slovenskog Sokolstva

† Brat dr. Josip E. Scheiner

Prag, 11. januara. Danas u 230 ujutro preminuo je u svom stanu u Pragu starosta Čehoslovačke obće sokolske i Saveza Slovenskog Sokolstva brat dr. Josip Scheiner.

Danas u 5 sati popodne sastaje se upravni odbor Čehoslovačke obće sokolske na žalobnu sednicu, na kojoj će se doneti potrebni zaključci za pogrebne svečanosti.

Tako nam je javljala vest, koja je stigla jučerašnjeg ranog jutra iz Praga.

Pokojni brat dr. Josip Scheiner obolio je pred nekoliko dana na teškoj upali pluća, poradi česa su se razvile i druge teške komplikacije. Međutim još pred dva-tri dana izgledalo je da je kriza bila prebrođena te je i temperatura bila znatno popustila. Iako je njegovo stanje bilo veoma ozbiljno, teško je bilo i pomisliti na tako skoro katastrofu.

Sic erat in fati!

Septembra meseca prošle godine — kao da je to bilo juče — poklonili smo se svome starosti uz svu braću slovenskog Sokolstva, kada je, potpuno oporavljen iza duže bolesti, i svež i vedar, dočekao i proslavio svoju 70. godišnjicu. Kao pomlađen mladenačkim silama povratio se je on tada da svojom sokolskom rukom, prokušanom u borbama, koje ih nametnuše toliki deceniji, još za svog rumenog predvečerja plodonosnog života priveđe kraju i velebno delo, krunu svega dosadašnjeg sokolskog nastojanja i rada — IX. svesokolski slet u proslavu 100. godišnjice rođenja našeg velikog učitelja, osnivača Sokolstva dr. Miroslava Tyrša. To je bila valjda i poslednja želja i radost za čim je žudilo njegovo veliko sokolsko srce, a ta želja ujedno bila je i naša, kao i sve slovenske sokolske braće i sestara, želja iskrena, bratska — sokolska, koja nas je tako vruće prožimala slave i nedavno njegovog jubileja. Pa još početkom decembra minule godine na slovenskom večeru u Pragu i tih dana i na sednici Saveza Slovenskog Sokolstva oertao je on jasnim rečima duboki značaj ovogodišnjeg Tyrševog slavlja i sleta kome ide mo u susret. I tada kao i uvek u svim važnim i odlučnim sokolskim momentima nalazio se je on u krugu i sve ostale braće predstavnika pojedinih slovenskih sokolskih organizacija, da svi bratski i zajedničkim silama najuspešnije porade, da Sokolstvo pokaže svetu svoju jedinstvenu snagu i delo, koje je kadro da stvori, te da se što veličanstvenije proslavi velika uspomena velikog učitelja. I kao što su naše sokolske nade bile žive, tako je i naše uverenje bilo tvrdo, da će to zasnovano slavlje proteći nepomućeno. Međutim, u knjizi Apokalipse stajalo je drukčije...

Brat dr. Josip Scheiner je — umro!

Zar?... — upitaće se svako sokolsko srce naše velike slovenske zajednice — zar je to moguće?... I neće moći da veruje, kad čuje ovu vest, koja s pravom konsternira sokolske redove. Jest, bolno će odjeknuti ta strašna vest, jer u mili-

onskoj slovenskoj sokolskoj zajednici, koju tako tesno povezuje besprimerna toplina bratske ljubavi, koju je samo Sokolstvo kadro da oseti, u toj zajednici svako, od najmlađeg do najstarijeg, od deteta do starca, svako zna, ko je na čelu ove velike sokolske vojske. A brat dr. Scheiner, uz sedog brata načel-

duboko proćućene bratskom uzajamnošću. Zato smrt br. dr. Scheinera podjednako dira svako jugoslovensko sokolsko srce.

Neosporno je, da nam sada ručka smrti po neumitnim zakonima prirode uklanja iz vida i s pozornice našeg vidljivog sveta jednu od najvećih i najmarkantnijih fi-

Brat dr. Scheiner kao starosta ČOS na svesokolskom sletu 1912. god.

nika dr. Vaničeka, to su bila zaista dva živa legendarna lika u slovenskom Sokolstvu.

Ova usudna vest ošinula nas je neočekivano i kad smo se i najmanje nadali, iako smo znali, da je baš ovih dana brat starosta opet oboleo. Niko nije od nas mogao ni da pomisli na katastrofu, koja je zadesila sveukupno Sokolstvo i zato nas ta vest pogada još bolnije.

Obično su udarci sudbine nepravedni — tako barem mi smrtnici gledamo na ove biološke promene života, jer našim osećajima ne možemo da se otmemo, pogotovo, kad nas uz nekoga veže ljubav i bratstvo, a bez toga — u Sokolstvu — nema Sokolstva. Što sve oseća naše sokolsko srce u ovim momentima, kad nam lik toliko obljubljenog brata staroste dr. Scheinera pada u istoriju, ne može se opisati; prebleda bi bile reči, da bi izrazile našu bol — bol, koju s pravom danas uz čehoslovačko i sve ostalo slovensko Sokolstvo oseća Savez Sokola kraljevine Jugoslavije i svi njegovi pripadnici. U našem sećanju još uvek živo odjekuju reči iz članka »Za Slovenstvo«, koje je sada pokojni brat starosta dr. Scheiner napisao za naš list povodom našeg svesokolskog sleta u Beogradu i reči tadanje njegove poslanice. Te reči dovoljne bi bile, da nam pokažu onu ljubav bratsku, koju je brat dr. Scheiner uvek gojio prema jugoslovenskom Sokolstvu i narodu. Tu svoju ljubav prema nama brat dr. Scheiner ukazivao nam je neprestano u našem zajedničkom sokolskom radu tokom jednog velikog niza godina. Ta Sokolstvo — čehoslovačko, poljsko, rusko, lužičko-srpsko i jugoslovensko — to je jedno telo, jedna duša sa istim osećajima, jednakim težnjama, sve ono ima jedan te isti cilj — cilj, koji je istaknut od tvorca sokolske ideje. Slovensko Sokolstvo dakle, po svemu tome, ne može biti odeljeno, ono je jedno — slovensko, jer radi za Slovenstvo! I stoga sve radosti u jednom delu te velike porodice dele podjednako i ostali njeni članovi, sve boli jednoga jednako duboko odjekuju i u srcima drugoga. To su veze, koje su tako istinski

gura svega slovenskog Sokolstva, po smrti Miroslava Tyrša i Jindřicha Fügnera. Brat dr. Josip Scheiner, odlazeći na daleki i nedokučivi put večnosti, sada nam se u oduhovljenom liku uspravlja kao div jedne velike epohe, koju je stvorio svojim životom i radom u razvoju sveukupnog slovenskog Sokolstva.

Ako Tyrš i Fügner oličuju dobu osnutka Sokolstva i stoje kao granitni temelji jednog monumentalnog zdanja, koje je podignuto snagom i veličinom njihove ideje, onda nam u drugom istorijskom periodu, sokolskog novog doba, dva druga velika muža oličuju njegov razvoj, doba sokolskog progressa, taj bujni cvat ove silne krošnje velikog slovenskog stabla — a ti su brat dr. Josip Scheiner i dr. Jindřich Vaniček; prvi u idejnom i organizatorskom pogledu, drugi u tehničkoj snazi i veličini. Jedan i drugi upotpunjavali su se u svojim velikim sposobnostima kao i njihovi preteče i osnivači Tyrš i Fügner. Vidici dr. Scheinera bili su prostrani i široki, zahvatali su svojim pogledom čitavo Sokolstvo diljem širokog Slovenstva. To nam pokazuje njegov sokolski život i rad. Osnajivši i proširivši Sokolstvo u svojoj otadžbini, on baca svoje poglede na Slovenski Jug, na Istok i među severnu slovensku braću i vreme je pokazalo njegove uspehe — Savez Slovenskog Sokolstva njegovo je delo. Iako se i danas još uvek možda i premalo javno ističe i priznaje, koliko je Sokolstvo toga učinilo u pogledu međusobnog upoznavanja i zbližavanja slovenskih nacija — možda više od ukočene diplomacije — treba i ovom prilikom spomenuti, da je u ovim velikim nastojanjima baš brat dr. Josip Scheiner imao mnogo i mnogo zasluga. A da je opet Sokolstvo i u ostalom kulturnom svetu steklo toliko auctoritet i ugled, poglavito na Zapadu, i opet je to također veza lika zasluga i brata dr. Scheinera.

U životu svakoga čoveka svakako je mladost od najvažnijeg i najpresudnijeg značaja za razvoj i stvaranje čovekovo u njegovoj muševnoj dobi. Ovde moramo se i nehotice prikloniti Feuerbachovom

mišljenju, koji kaže: »Da čovek jest zahvaljuje prirodi, da jest čovek čoveku«. Od svoje mladosti u neposrednom i najužem kontaktu sa Tyršem, brat dr. Scheiner, pod uplivom ovog slovenskog barda, oblikovao je svoj unutarnji svet po načelima besmrtnih ideja svoga velikog učitelja. Zato nam i život brata dr. Scheinera liči na knjigu neiscrpno bogatog sokolskog sadržaja, na čijim su prvim stranicama, mladosti, ispisane glavne uvodne misli Tyrševom rukom. Nije nam onda teško shvatiti, da je brat dr. Scheiner ostao za uvek veran propovednik Tyrševog evanđelja.

Knjiga života brata staroste dr. Josipa Scheinera dokončana je. Izostala je samo poslednja stranica njenog završnog kapitola — IX. svesokolski slet. Njegova poslednja želja ostala je neispunjena, ali mirno je mogao da zaklopi svoje oči. On je ispunio potpuno svoju veliku sokolsku zadaću, a idući IX. svesokolski slet u Pragu rođić se kao njegov postumus, jer ga je on utelovio...

Klanjajući se seni brata staroste dr. Josipa Scheinera, velikanu sokolskom, dostojnom nasledniku velikog Tyrša i osvedočenom poborniku sokolskog bratstva i slovenske uzajamnosti, Sokolstvo kraljevine Jugoslavije sačuvaće ga trajno u najdubljoj i blagodarnoj uspomeni kao svetli primer i uzor istinskog sokolskog života i rada.

Vječna slava bratu starosti dr. Josipu Scheineru!

Život i rad

Nije svrha ovim skromnim rečima da prikažu celokupan život i rad blagopokojnog staroste brata dr. Scheinera. To bi malone značilo pisati istoriju samoga Sokolstva. Ovome kratkom prikazu svrha je samo da osveži sećanja na jedan život, koji nama Sokolima ima da bude svetli primorac sokolskog rada. I ovi reči, iako blede, biće nam dovoljni da nam brata dr. Scheinera prikažu dostojnim naslednikom velikog Tyrša.

Brat dr. Josip Scheiner rodio se 21. septembra 1861. god. u Benešovu kod Praga. Osnovnu školu završio je u svom rodnom kraju, a gimnaziju u Pragu, gde se je upisao i na pravnički fakultet. Godine 1884. završio je svoje studije, a godine 1889. promovirao za doktora prava. Posvetio se je advokatskom zvanju. Prakticirao je u kancelarijama dr. Beneša, dr. Čížeka i dr. Tondra, god. 1893. pak otvorio je svoju vlastitu kancelariju.

Početak sokolskog rada brata dr. Scheinera pada još u njegovo dachko doba. Već kao gimnazijalac marljivo je vezbao u Tyrševom zavodu Praškog Sokola, a kad je napustio gimnaziju i stupio na univerzitet, postao je jedan od najboljih učenika dr. Miroslava Tyrša, koji mu je posvećivao mnogo pažnje. God. 1882. uzeo ga je Tyrš u redakciju časopisa »Sokol«. Tu se mladi Scheiner još više približio Tyršu i tako neposredno od njega samog primio njegov uzvišeni nauk, čiji je stražar i neumorni propovednik ostao sve do svoje smrti. Tyrš je u mladom Scheineru uzbuđio i zanimanje za značaj grčke antičke telesne kulture tako, da je Scheiner još kao student proputovao Grčku u naučne svrhe.

God. 1884. bio je primljen u prednjački zbor Praškog Sokola, gde je delovao preko deset godina. Zbog svog neumornog rada imenovao ga je Praški Sokol za počasnog člana svog prednjačkog zbora. Kao član prednjačkog zbora bio je god. 1884. izabran za pobočnika dr. Miroslava Tyrša, sa kojim su ga vezale i porodične veze. Brat dr. Scheiner je naime bratić sestre Renate Tyršev. Ali već iste godine neisprosnja sudbina rastavila je neumornog učitelja i vrednog učenika. Tyrš se je ponosrećio kod Oetza u Tirolu, gde je u ledenim valovima reke Aache našao svoju smrt. 13. augusta te godine poslao je Praški Sokol mladog pravika Scheinera u društvo sa slikarom Josipom Rixijem u Tirol, da potraži telo ponesrećenog Tyrša. 21. augusta nadeni su ostaci Tyrševog tela i »... divljim gorskim nemačkim krajem nosio je tajno u Prag budući sokolski vođa dr. Josip Scheiner mrtvo srce dr. Miroslava Tyrša...«

Posle Tyrševе smrti uređivao je neko vreme časopis »Sokol« član prednjačkog zbora Praškog Sokola br. Jaroslav Styblo, koji je umro 20. jula 1887. god. Na 13. broju »Sokola« iz god. 1887. već je kao urednik potpi-

san Scheiner, koji je onda bio pobočnik načelnika Praškog Sokola brata F. Čížka.

Brat dr. Scheiner odlično je vodio »Sokola« od god. 1887. do 1918. Već pod redakcijom dr. Miroslava Tyrša br. Scheiner mu je bio neumorni pomoćnik, a kao urednik uložio je za list mnogo vremena, truda i svojih snaga, ali uza sve to ipak mu je polako uspevalo, da je »Sokol« utro put u najšire sokolske mase. Koliko ga je truda to stalo, najlepše nam svedoči visina lista, na kojoj se danas nalazi, i po sadržini i po broju pretplatnika.

God. 1887. je bio tajnik svesokolskog svečanostnog odbora. Kad je dve godine kasnije (1889.) osnovana Češka obća sokolska, čiji je statut Scheinerovo delo, izabran je u njeno pretsedništvo, gde je preuzeo tajničke poslove. God. 1890. izabran je za tajnika Praškog Sokola, a godinu dana kasnije poverena mu je funkcija sekretara II. svesokolskog sleta, kojom prilikom je organizovao i prvu sokolsku izložbu. God. 1895. bio je tajnik priredivačkog odbora III. svesokolskog sleta, a Praški Sokol ga je izabrao za zamenika svog starešine. Iste godine bio je i član odbora čehoslovačke narodopisne izložbe. God. 1906. organizovao je Savez čehoslovačkog Sokolstva, u koji su unišle: Češka obća sokolska, Moravsko-sleska obća sokolska i Donjoaustrijska župa. Postao je tajnik ovog Saveza i kao takav je izradio uzorna zajednička pravila za društva i župe. God. 1898. osnovao je »Slovenski klub«, kojemu je od god. 1901. dalje bio pretsednik. Živo je radio na organizovanju proslava Fr. Palackog, Mickiewiczza i Puškina, kojima je dao sveslovenski značaj. Godine 1901. bio je kao starosta Praškog Sokola (izabran god. 1899.), potpretsednik svečanostnog odbora IV. svesokolskog sleta i odlikovan je za zasluge na sokolskom polju medaljom Češke obće sokolske.

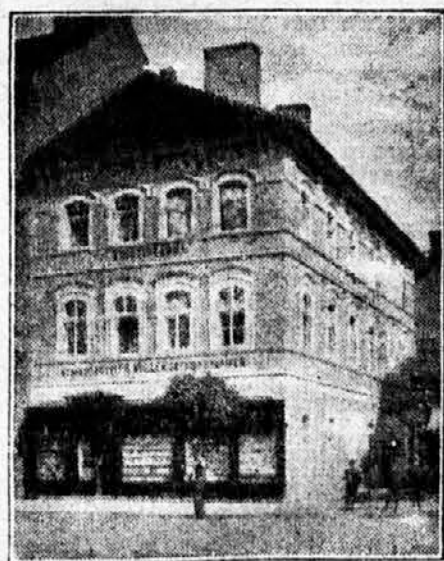
Čitav rad br. dr. Scheinera težio je za tim, da sve sokolske snage svih slovenskih naroda uputi na jedan put, koji mora da ima i jedan zajednički cilj. To je bila već i zamisao Tyrševa, ali kako on to zbog svoje prerane smrti nije mogao ispuniti, te se je zadaćio latiti brat dr. Scheiner kao najvredniji Tyršev naslednik. Da bi što pre došao do Sveslovenskog Sokolskog Saveza, piše članke za ujedinjenje i sastavlja pravila budućeg Slovenskog Sokolskog Saveza. U tu svrhu putuje po svim slovenskim zemljama, pa i k nama Jugoslovenima (u Ljubljani, Postojnu i Trstu), a kad su se počeli opaziti uspesi njegova rada pretsedništvo ČOS zaključuje da se započene ustanovljavanjem Slovenskog Sokolskog Saveza.

God. 1904. br. dr. Scheiner izabran je za starešinu Češke obće sokolske, u koju su se iza toga udružile sve dotadašnje češke sokolske organizacije, udružene u Savezu čehoslovačkog Sokolstva. Time postaje ČOS vrhovna organizacija svega češkoga Sokolstva. Francuska odlikuje iste godine brata dr. Scheinera time, da ga je imenovala oficijom francuske akademije. Velika ljubav prema Jugoslovenima dovede ga god. 1904. drugi put u Ljubljani, gde je u svom govoru na sastanku sa slovenačkim Sokolima označio poslanstvo Sokolstva u Slovenstvu sledećim rečima:

»Ono stremlje k visokom cilju podizanja svega Slovenstva, imajuć za zadaću da iz meke i popustljive slovenske duše stvori silu, kadru za svaki otpor.«

Godine 1905. ponovno ga vidimo na proslavama tridesetogodišnjice Sokola u Zagrebu, a godinu dana kasnije pak na hrvatskom svesokolskom sletu u Zagrebu odakle je sa mnogim češkim Sokolima posetio Crnu goru.

Zagrebački sokolski slet godine 1906. znači prvi korak k ujedinjenju slovenskog Sokolstva u Slovenski Sokolski Savez. Tom prilikom došlo je

Rođni dom br. dr. Scheinera u Benešovu

Br. dr. J. Scheiner kao Tyršev pobočnik

na inicijativu br. dr. Scheinera do tajnog sastanka zastupnika većine slovenskih naroda, koji su u principu zaključili, da se osnuje vrhovna zajednička organizacija svega slovenskoga Sokolstva, a za predsjednika pripremnom odboru izabran je br. dr. Scheiner. Da bi se ova organizacija što pre osnovala, uverava br. dr. Scheiner u svojim referatima na sveslovenskim skupštinama u Moskvi i u Pragu prisutne zastupnike slovenskih naroda o ogromnom značaju, koje Sokolstvo ima u životu slovenskih naroda.

Pre impozantnog V. svesokolskog sleta u Pragu god. 1907. posetio je u sokolske propagandne svrhe Beograd i Ručuk. U Beogradu je svojim nastojanjem uspeo, da su se srpski gimnastička društva »Dušan Silni« sa Sokolstvom ujedinila u Srpski Sokolski Savez »Dušan Silni«. Iste godine učestvovala je i sletu bugarskih »Junaka« i pozvao ih na svesokolski slet u Prag, kome su i učestvovali. Predsednik tog svesokolskog sleta bio je brat dr. Scheiner.

Prilikom V. svesokolskog sleta u Pragu sastali su se predstavnici slovenskih sokolskih organizacija: Češke obce sokolske, Hrvatskog Sokolskog Saveza, Slovenske Sokolske Zveze, Saveza bugarskih Junaka i zastupnici Srpskog Sokolstva iz Kraljevine i iz neoslobođenih krajeva. Pod predsedništvom br. dr. Scheinera zaključili su, da se 2. januara 1908. god. u Beču sazove osnivajuća sednica. Na bečkoj sednici definitivno je osnovan Slovenski Sokolski Savez, a za njegovog predsednika izabran je br. dr. Scheiner. Time je Tyrševoj ideji združenja slovenskog Sokolstva udaren temelj, a Scheinerov rad bio je krunisan uspehom, pa je već VI. svesokolski slet u Pragu god. 1912. bio ujedno i prvi slet slovenskog Sokolstva, kojem su prisustvovali američki Sokoli, Srbi, Hrvati, Slovenci, Bugari, Rusi i Ukrajinci, a od neslovenskih naroda Belgijanci, Francuzi i Englezi.

Organiziranje pak slovenskih Sokolskih Saveza u jedan Savez br. dr. Scheineru nije smetalo, da nebi radio i na zbližanju češkog Sokolstva sa neslovenskim telovežbačkim organizacijama. Prisustvovala je sletovima sviju gimnastičkih organizacija, pa i nemačkih turnera. Osobito mu je ležala na srcu Unija francuskih gimnasta, kojoj je 1888. kao urednik »Sokola« poslao sokolsku publikaciju: »Od drugova, koji rade na zajedničkim ciljevima«, što je imalo vrlo velik učinak kod Francuza i podiglo ime i ugled Česima i Sokolstvu.

Tom skromnom početku sledio je čitav niz svečanosti, kod kojih su Česi, kako od strane francuskih vlasti tako i od građana, uvek uživali najveću pažnju. Od tada susrećemo ga sa svojim Sokolima na svim priredbama francuskih gimnasta, a god. 1908. kod svečanosti tridesetpetogodišnjice opstanka Unije francuskih gimnasta u Parizu, imenovan je oficijom legije časti.

Od ostalih država posetio je god. 1897. Belgiju prilikom sleta belgijskih gimnasta. Tom prigodom održana je skupština Udruženja evropskih telovežbačkih Saveza, kojemu je pristupila i ČOS. Br. dr. Scheiner je tada prvi put u inostranstvu zastupao Češku obec sokolsku. Od tog vremena slava Sokolstva naglo se diže. Sokolske vrste nastupaju uspešno u Belgiji, Švicarskoj, Luksemburgu, Engleskoj, Francuskoj, Italiji, uvek među prvima ili pak prvi, a pri svim tim svečanostima i priredbama nastupao je br. dr. Scheiner kao oficijelni govornik, od sviju duboko poštovan, na strani kao i u domovini. Na svim tim putovanjima stekao je mnogo iskustva, a ujedno se uverio, da je uzrok sokolskih pobjeda vezanje po Tyrševom sistemu, koji je mnogo savršeniji, potpuniji i izdašniji od svih ostalih.

Pored svega toga, br. dr. Scheiner vanredno je mnogo doprineo proširenju sokolske literature. Napisao je na stotine sokolskih članaka i publikacija, od kojih spominjemo samo najvažnije. Prvo njegovo veće delo je »Istorija telesnih vežaba u starom veku«, koju je god. 1891. izdao Praski Sokol. Ovo delo pisano je lakim stilom, da je svakome razumljivo, što mu daje naročitu vrednost. U njemu se naročito ističe moralni i nacionalni značaj telovežbe, naročito grčke, što je i danas cilj sokolskih vežaba: jačanjem tela jačati duh u korist pojedinaca i time čitavog naroda. Drugo znamenito Scheinerovo delo je »Istorija Sokolstva u prvih 25 godina«, u kome pretežno prikazuje postanak češkog Sokolstva u svim fazama od prvog početka. Treća značajna Scheinerova publikacija je »Misli i reči dr. Mirosława Tyršaa«, koju je izdao Praski Sokol god. 1894. Time je br. dr. Scheiner započeo buditi zanimanje za dela i nauku osnivača Sokolstva, zbog čega ga punim pravom br. Očenašek naziva »pronalazačem Tyršaa«, a br. Karel Vaniček negde je napisao, da niko ne može razumeti sokolsku misao, ko nije najpre pažljivo pročitao »Misli i reči dr. Mirosława Tyršaa«.

U »Sokolu« napisao je br. dr. Scheiner čitav niz odličnih sokolskih članaka. Sadržaj njegovih članaka je različit. Mnogo je istorijskih »Istorija

telovežbe« 1888.; »Humanisti i telovežba«, »O počecima modernog telesnog uzgoja« 1900.; »Prvim stopama Sokolstva«, »Telovežba na pokrajinskim telovežbačkim zavodima« i t. d.), statističkih životopisnih (»Tomas Černý« 1884.; »Dr. Eduard Grégr« 1907. i t. d.), organizacijskih (»O našim nedostacima« 1884.; »O zajedničkim nastupima Sokolstva« 1885.; »O resoluciji« 1895. i t. d.), referentnih (»Međunarodna takmičenja evropskih telovežbačkih Saveza u Antwerpenu 1903.«; »Češki Sokoli u Americi« 1909.) i t. d. Niz Scheinerovih članaka u »Ottovom naučnom rečniku« tvori osnovu buduće sokolske enciklopedije, a valjda uopće i nema sokolske publikacije u kojoj nije suradivao. I u pravničkim krugovima bio poznat i cenjen sa svojih stručnih članaka i rasprava. A pored svega toga br. dr. Scheiner ostao je uvek pravi Sokol. U svom članku »Moj veruju« (iz god. 1911.) jasno je ispovedio: »Pre svega sam Sokol. Čvrsto i neograničeno verujem u moralnu vrednost i snagu sokolske stvari, u njoj vidim nepresahljivi izvor naše životne snage i otpornosti u teškoj borbi za naš opstanak. Duboko sam uveren, da će ta, iako možda polagano, ali sigurno zauzeti i učvrstiti svu dosad neobrađenu češku zemlju«.

Za vreme rata, kao najviši predstavnik češkog Sokolstva, verno je stajao na strani svog naroda te mu kao član »mafijske« pomagao na oslobođenju i stvaranju vlastite države. Zato su ga austrijske vlasti u doba najgorih persekucija krajem maja 1915. god. sa drugim istaknutim Česima i zatvorile. Kad su ga god. 1917. pustili na slobodu, marljivo je saradivao u pokretu »mafijske« te sa drugim češkim pravicima održavao vezu između čeških revolucionaraca u inostranstvu sa revolucionarima u domovini.

U danima oslobođenja ponovo stupa na čelo Sokolstva te obnavlja ČOS, koja je bila za vreme rata raspuštena. Nova država poverila mu je više važnih funkcija, pored ostalog, bio je prvi generalni inspektor mlade čehoslovačke vojske i član prve narodne skupštine, ali on napušta visoke funkcije i polaže i pada ponovno u naručaj onoj stvari, koju najviše voli — Sokolstvu. God. 1919. dolazi u posete nama, slobodnim i ujedinjenim Jugoslovenima. Tom prilikom osnovan je u Ljubljani Jugoslovensko-čehoslovački Sokolski Savez, koji je imao za dahu poradići da dođe do ponovnog Slovenskog Sokolskog Saveza, koji je god. 1915. bio raspušten od austrijskih vlasti. Rad Jugoslovenskog Sokolskog Saveza i Čehoslovačke obce sokolske nije ostao bez uticaja na ostale Slovence, pa je već 1924. god. u Zagrebu sastavljen pripremni odbor od sviju slovenskih sokolskih saveza, dok nije kasnije u Varšavi osnovan SSS a br. dr. Scheiner imenovan prednikom. Tako je brat dr. Scheiner ponovo preuzeo vrhovno organizatorno vodstvo čitavog slovenskog Sokolstva.

God. 1922. na čelu čehoslovačke sokolske deputacije posetio je I. jugoslovenski svesokolski slet u Ljubljani. God. 1919. vodio je čehoslovačko Sokolstvo u Americu, gde je propagirao združenje čeških i slovačkih sokolskih organizacija, što mu je i uspeo.

Svesokolskom sletu u Beogradu god. 1930. zbog bolesti nije mogao prisustvovati. Prilikom ovog velikog praznika jugoslovenskog Sokolstva poslao je svoje iskrene čestitke, a za »Sokolski Glasnik« napisao je članak »Za Slovenstvo«.

Zbog svoje bolesti bio je tri godine na lečenju u Tatranskoj Poljanci, odakle je u decembru 1930. godine podao pismenu ostavku na položaj starešine ČOS. Kako se je pak u proljeće 1931. godine vratio u Prag potpuno oporavljen, bio je na sednici odbora ČOS ponovno izabran za starešinu čehoslovačkog Sokolstva, koju je dužnost vršio sve do svoje smrti.

Brat dr. Josip E. Scheiner kao Sokol uvek je ispunjavao savršeno sve sokolske zadatke. Svojom energijom i marljivošću pak pridobio je za sokolsku stvar i za slovensku uzajamnost neprocenjivih zasluga. Živom i pisanom rečju tumačio je i širio ideju svog velikog učitelja te je neumornom ustrajnošću izveo velike Tyrševe osnovne. Snažnom rukom vodio je Sokolstvo od pobjede do pobjede. Čehoslovačko i čitavo slovensko Sokolstvo pod njegovim vodstvom silno se razvilo i postalo najjača i najvažnija nacionalna organizacija na svetu.

Za njegove neprocenjive zasluge u sokolskom radu Nj. Vel. kralj Aleksandar odlikovao je brata dr. Scheinera prilikom svesokolskog sleta u Beogradu redom Sv. Save I. stepena sa lentom.

Saučešće Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je uputio bratskoj Čehoslovačkoj obci sokolskoj povodom smrti staroste brata dr. Josipa Scheinera sledeće telegramsko saučesće:

Bratska Čehoslovačka obec Sokolska

Prag.

Povodom neočekivane smrti brata staroste dr. Scheinera primite u ime jugoslovenskog Sokolstva izraz našeg najdublje i najiskrenijeg saučesća. Slava velikanu i nezaboravnom bratu i vodi slovenskog Sokolstva!

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Saučešće brata prezidenta Masaryka

Prag, 11. januara. Među prvim izrazio je pokojnikovoj porodici svoje saučesće predsednik Čehoslovačke republike brat Tomaš Masaryk.

Saučešće grada Ljubljane

Čehoslovačka obec sokolska — Prag.

Povodom smrti velikoga sokolskoga vođe izvolite primiti izraz iskrenog saučesća grada Ljubljane. — Načelnik dr. Dinko Puc.

Predstavnici Saveza SKJ na sprovodu pok. brata staroste dr. Scheinera

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je zastupao na sprovodu pok. brata staroste dr. Scheinera u Pragu naročita delegacija sa saveznom zastavom, kojoj će biti na čelu braća: I. zam. starešine Saveza E. Gangl, II. zam. saveznog starešine D. Paunković, sav. načelnik I. Bajželj i B. Živković.

Na odar blagopokojnog brata staroste dr. Scheinera delegacija Saveza SKJ položiće veliki venac sa trakom u našim državnim bojama.

Delegacija stiže u Prag u četvrtak pre podne.

Žalost u Savezu SKJ zbog smrti brata staroste dr. J. Scheinera

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije odredio je, da se u znak žalosti zbog smrti staroste brata dr. Josipa Scheinera u svim župama, društvima i četama istaknu zastave na pola stega, prirede žalobne sednice i pripadnicima svih kategorija održe komemorativni nagovori.

Žalost u Čehoslovačkoj za bratom dr. Scheinerom

Prag, 11. januara. Smrt brata staroste dr. Scheinera duboko je odjekla po čitavoj Čehoslovačkoj republici. Celokupna štampa posvetila je pokojniku opširne i tople članke. Na svim sokolskim domovima već odmah ujutro izvešene su crne zastave, a popodne sav Prag bio je već u crnini. Na svim javnim i privatnim zgradama izvešene su crne zastave.

Pred pokojnikovom stanom celog dana sakupljale su se velike mase sveta, da bi tako odale poštu i čast velikom pokojniku. Pokojnikova porodica je još u toku današnjeg dana primila saučesća iz svih krajeva republike kao i iz inostranstva.

Sprovod izvršiće se u petak

Prag, 11. januara. Danas popodne u 5 sati sastalo se je predsešništvo ČOS na žalobnu sednicu, na kojoj je ujedno bilo zaključeno, da će se pogreb brata dr. Scheinera obaviti u petak dne 15. o. m. u 14.30 sati. Mrtvo telo pokojnikovo biće položeno na odar u domu Praškog Sokola, u čije je redove pokojnik stupio kao Sokol prvi put i gde je počeo svoje veliko delo na razvoju Sokolstva. Potanji program pogrebnih svečanosti određiće se na večerašnjem sastanku, kojem će, pored ČOS, učestvovati i zastupnici praških sokolskih društava, nacionalnih udruženja i predstavnika državnih vlasti.

Brat dr. Scheiner ostavlja za sobom udovu i dva sina, od kojih je jedan odvetnik, a drugi lečnik, koji je i negovao oca do poslednjeg trenutka.

Poljsko Sokolstvo na sprovodu

Varšava, 12. januara. Poljski sokolski Savez na sprovodu pok. brata staroste dr. Scheinera zastupao delegacija na čelu sa starostom bratom Adamom Zamoyiskim, koji će u ime Saveza položiti na pokojnikov odar venac u poljskim državnim bojama.

Savez Slovenskog Sokolstva na sprovodu

Savez Slovenskog Sokolstva zastupao na sprovodu pok. brata staroste dr. Scheinera braća: A. Zamoyiski, E. Gangl i V. Štěpanek.

Župa Osijek

IZ UPRAVE ŽUPE.

Važni zaključci radi glavnih skupština župe in jedinica.

Na zboru delegata društava i četa, koji je održan u Osijeku 13. dec. 1931., bilo je na dnevnom redu i održavanje glavnih skupština. Stvoren je zaključak, koji je uprava župe potvrdila na svojoj sednici izvršnog odbora od 16. o. m., te će prema tome sve Sokolske čete naše župe održati svoje glavne skupštine u prvoj polovici meseca januara. Na te skupštine izaslaće matična društva svojeg delegata, za kojeg će svi izveštaji biti spremni u dva primerka, da ih odmah može poneti. (Jedan primerak za matično društvo, a jedan za upravu župe.) U prvoj polovici januara održaće svoje glavne skupštine i ona društva, koja nemaju četa. U drugoj polovici januara održaće svo ostala društva svoje glavne skupštine. Kao župski izaslanici na tim skupštinama biće određeni okružni načelnici, prosvetni nadzornici, a za skupštine društava u sedištima okružja i za svo ona društva, gde bi se za to ukazala vanredna potreba, biće određeni članovi uprave župe. — Glavna skupština župe održaće se u Osijeku i to dana 28. februara 1932. godine.

Na sednici izvršnog odbora od 18. novembra pr. g. stvoreni su sledeći važniji zaključci: Zaključuje se, da se u selu Paka ostavi do proljeća tamo osnovana kategorija dece kao otek Sok. čete Ruševca, koju vodi s. M. Šuvaković, učiteljica, a donle će se izvideti, da li u selu postoje uvjeti za samostalnu četu. — Na predlog i izvešće Sok. dr. Slav. Brod, da se Sok. četa Podvinje pretvori u društvo, zaključuje se, da se u principu nije protiv i da će se ovaj predlog usvojiti, ako četa Podvinje do svoje redovne glavne skupštine koja će se održati u mesecu januaru, osnuje: 1. kategoriju dece; 2. ženske kategorije i 3. poviši broj članova vežbača. — Izrada proračuna za 1932. god. ustupa se bratu D. Gerblu. — Blagajnik iznosi pregled dužnika ove župe (društva i čete) sa ukupnim iznosom od Din 58.923.50. Usvaja se predlog, da se odmah svi dužnici najenergичnije pozovu na uplatu zaostataka.

Sednica izvršnog odbora od 25. novembra pr. g. donosi sledeće važnije zaključke: Na predlog i izvešće Sok. okružja Vukovar odobrava se osnutak i imenjuje uprava Sokolske čete Vera (društva Vukovar) sa starešinom Marksić Ristom i načelnikom Aćimović Milenkom na čelu. — Na predlog čete Vrbanja imenuje se za tajnika te čete brat Hegeduš Mijo. Na predlog čete Ostrovo imenuje se za tajnika čete brat Blidović Bogdan. Brat statističar Komadina Milan izvešćuje, da je sa brat Gambergerom Josipom prisustvoval 15. novembra u Virovitici konferenciji društvenih statističara župe Bjelovar i da je tamo izneo gledište ove uprave na predviđeno osnivanje stat. oteka kod župa i na ostala aktualna pitanja Sok. statistike. Župa Zagreb je u sporazumu sa župom Bjelovar sazvala župske statističare župa Savske banovine na konferenciju za dan 29. novembra 1931. Zaključuje se da će ovu župu na toj konferenciji zastupati brat Josip Gamberger.

Sednica izvršnog odbora, održana dana 2. decembra pr. g. (prisutni: Petrović, ing. Kvapil, Stanetti, Fišer, Komadina, Fuhrman, Gamberger i Babić) stvorila je sledeće važnije zaključke: Starešina izvešćuje o smrti brata Vlad. Stražnickog. Toplim rečima se seća toga zaslužnog Sokola, ocrtavajući njegov život i rad te naglašujući, da je iz sebe ostavio udovu, 4 sina i 3 kćeri, sve članove naše organizacije i odlične sokolske radnike. Zaključuje se pismeno izraziti saučesće udovi s. Anki i kćeri sestri Milici, sada na visokoj školi za telesni odgoj u Charlottenburgu. Pogrebu je u ime župe prisustvoval član uprave br. mr. ph. Stjepan Borbaš. Svi prisutni ustaju i kliču »Slava« oduju počast umrlom bratu. — Zaključuje se, da se izveštaj društva Sopje o osnutku čete Noskovec i Vaška imaju ustupiti na mišljenje i predlog načelniku Sok. okr. Podr. Slatina. Na predlog načelnika Sok. okr. Podr. Slatina o stanju jedinica, kakvo je našao prilikom obilaska istih, te će se uprave jedinica, čije je stanje slabo, pozvati na odgovornost. Na predlog i izveštaj Sok. okr. Podr. Slatina imenuje se za načelnika čete Nova Bukovica brat Antun Palaić.

Plenarna sednica župske uprave, održana dana 2. decembra pr. g. (prisutni: Petrović, Vuičić, Retl, Stanetti, ing. Kvapil, Stepanov, Fišer, Borbaš, Komadina, Gulnerić, Müller, Gamberger) stvorila je sledeće važnije zaključke: Na predlog čete Slobodnica (društva Sibini) imenuje se za tajnika čete brat Juraj Tomičić, učitelj. — Ustanovljuje se novi otek za rad oko svesokolskog sleta u Pragu 1932. godine, a za referenta se određuje brat ing. Miloš Kvapil, a za njegovog zamenika brat Drag. Retl. Zaključuje se pozvati sve jedinice, da odmah saopće, kada će održati svoje glavne skupštine, tako da odgovori bezuslovno budu u župi do 26. decembra o. g. — Zaključuje se, da se po predlogu brata Vuičića odredi jedna anketa od po 2 člana iz društava Osijek g. g. i Osijek d. g., koja će imati da pronade najbolju soluciju, kako da se omogući, da što veći broj članstva nabavi odoru. — Na predlog brata načelnika, da se ispituju razlozi, zašto se daci učiteljske škole apstiniraju od sokolskog rada, zaključuje se, da se obrazuje anketa od članova župe i obih osječkih društava, te da se za to pitanje zainteresuje i uprava škole i nastavničko veće. Iz župe se određuju braća: zamenik starešine Drag. Retl, načelnik župe ing. M. Kvapil i tajnik župe R. Stepanov, a od društava da se pozovu na tu anketu braća (odnosno sestre) starešine, načelnici i načelnice. Zaključuje se, da se u ime subvencije za fanfaru Osijek d. g. iznimno dodeli pripomoć od strane župe u iznosu od Din 2000 (uključno dobiti od proslave 1. decembra u svoti od Din 500). Iznos od Din 1000 doznačice se odmah, a ostatak, čim se poprav materijalne prilike župe. — Na predlog brata blagajnika zaključuje se ponovo upozoriti sve jedinice, koje još nisu podmirile župskog poreza, da to odmah učine, jer će župa biti prinuđena latiti se najstrožih sankcija.

IZ PROSVETNOG ODBORA ŽUPE.

Kako bi se sve zamisli i svi predlozi, pali na mnogobrojnim prosv. konferencijama, koje su tokom ove godine održane u našoj župi, mogli dovoljno raspravljati i stvoriti konačni predlog za upravu župe, održana je plenarna sednica POŽ u nedelju dne 29. novembra pr. g. Toj sednici prisustvovali su, osim skoro svih internih članova odbora, i prosv. nadzornici Sok. okružja i to za okružje Donji Miholjac: br. Jovan Šepa; za okružje Našice: brat Evgenije Veček; za okružje Podr. Slatina: brat Milan Šule; za okružje Slav. Brod: brat prof. Tanasije Ilić; za okružje Vukovar: brat Ivo De Polo, te vanjski član br. mr. ph. Ferdo Deszathy (Valpovo). Isprali su se prosv. nadzornici: prof. Antun Petković, (Slav. Požega) i Stevan Šapinac (Darda). Toj je sednici predsedao prosv. tajnik župe brat A. F. Stanetti, a prisustvoval joj je u ime uprave župe brat II. zamenik starešine Stj. Vuičić, a u ime načelnstva brat načelnik župe ing. M. Kvapil. Dnevni red te plenarne sednice saopćili smo već u prošlom broju.

Već po obilnosti dnevnog reda i po važnosti pojedinih tačaka se vidi, da je ta I. plenarna sednica POŽ imala veliko značenje. Sednica je započela u pol 10 sati, a bila je završena tek u 13 sati. Sve su navedene tačke prodiskutovane, jedino se je radi nedostatka vremena izostavila 8. tačka dnevnog reda. Mnogo je bilo razgovora o organizaciji i delokrugu prosv. nadzornštava po sok. okružjima, a naročito u vezi sa poboljšanjem prosv. administracije i statistike. Zaključene su razne mere, koje daju nade, da će se taj kompleks prosv. rada znatno popraviti. Mnogo će ovisiti ne samo o kontrolnom i nadzornom radu prosv. nadzornika, nego i o njihovom informativnom i inicijatornom radu. Dulja — a nadajmo se i plodna — diskusija se razvila oko pitanja sok. štampa u našoj župi. O stalnim župskim rubrikama u »Sok. Glasniku« te u drugim

raznim sedmičnicima i dnevnicima, koji izlaze na teritoriju naše župe. O toj stvari će ovih dana izići opširna okružnica POŽ-a, o prosvetarinama okružnica i o braći novinarima naših jedinica oviše konačni uspeh ove na veliku zasnovane akcije. Zatim je iznesena zamisao osnutka župskog glasila, koja je velikim odobravanjem prihvaćena. To je glasilo (kao mesečnik u formatu »Sok. prosvete«) zamišljeno u prvom redu kao vesnik za službena saopštenja župske uprave i svih njenih oteka, no imao bi da donosi i sva potrebna metodika uputstva za rad u vežbaonici (pogledom na telesno i na moralno vaspitanje), interesantne slučajeve iz sokolske prakse jedinica, kratke izveštaje iz Sok. okružja, te kratke vesti o radu jedinica. O celokupnom tom pitanju izdaje se obrazloženi predlog sa tačnom kalkulacijom za upravu župe. Bilo je mnogo razgovora o Tyrševoj štafeti, koju sprema župa iz sedišta svih okružja u sedištu župe u mesecu maju 1932. Tyrševu godinu. O saradnji na tom poslu prosvetnih odbora (propaganda za ovu priredbu, popularizacija i tumačenje smisla štafete uopšte i u tom naročito slučaju u najširim slojevima naroda, izrada pozdrava, koji će se prenašati itd.). Nadalje su dogovorne smernice, koje će se davati PO-ima jedinica, a o udelu prosv. radnika na internom vaspitnom radu (okružnica POŽ broj 15). Konačno su se izmenjivale misli o sastavu jednog obaveznog kalendara priredbi za naše jedinice. Odradiće se, koje su priredbe obavezne za javne priredbe, a koji će se dati slaviti kratkim govorima pred vrstom samo u vežbaonici. No svakako će članovi POŽ i drugi prosv. radnici naše župe biti zamoljeni za sastav uzornih predavanja i govora, koji će se umnožiti i razaslati svim jedinicama. O tom dnevnom red izdaje POŽ obrazložene predloge za upravu župe.

Posle zaključka sednice pošli su vanjski i interni članovi POŽ na zajednički ručak i ostali zajedno u pogodnom i bratskom razgovoru do polasko vlakova vanjskih izaslanika.

RAD PO DRUŠTVIMA I ČETAMA.

Dakovo. Uprava društva na svojoj sednici uvela je novi metod inspekcije, te je imenovala za svaku kategoriju vežbača svoga dežurnog predstavnika Prosvetnog odbora društva. Isti je dužan da prigodom vežbi vrši inspekciju discipline — a ujedno da periodički održava predavanje ili kratak govor pred vrstom. Imenovana su sledeća braća: Za članove: Đ. Bila, za članice i ženske naraštaj: Dr. Ivo Kenfelj; za muške naraštaj: K. Lončarić i za decu: A. Morić.

Nedeljom popodne su uvedena redovna posela u Sokolani, koja počinju predavanjem (od 15 do 16 sati).

Durdenovac. Dana 14. novembra o. g. priređeno je spomen-veče rapalskog dana sa sledećim rasporedom: 1. Značenje rapalskog dana, govori brat dr. I. Tićak. 2. »Tužna priča« (Rapallo) od Rik. Katalinica Jer., recituje Vjek. Božićanin. 3. »Pesma Istre«, peva podmladak. 4. »Jad male Istranke« od Kl. Skalko, recituje Verica Petaros. 5. »Mojoj Istri« od Katalinica Jeretova, recituje Fr. Leindörffer. 6. »Gor čez jezero«, peva podmladak. 7. »Soča« od Simona Gregorića, recituje Katica Crnković. 8. »Velebit i Učka«, dijalog od V. Nazora, govore I. Smadilo i N. Pleše. 9. »Nada Istre«, slika u tri prizora od Kl. Skalko, izvadaju članovi dileantske sekcije Sokola.

Brat dr. Tićak izneo je u vrlo lepom govoru istoriju naroda u izgubljenim našim krajevima do 1918. a napose je prikazao sadašnje stanje naše bedne braće, koja stenja pod Italijom. Prikazao je svu veličinu naše nacionalne žrtve i dužnost Sokolstva, da nikad ne zaboravi na zarobljenu braću. I deklamacija i pevanje i dijalog izvedeni su vrlo dobro. Mnogima se je suza zacaklala u oku. Prvi nastup dileantske sekcije u »Nadi Istre« iznenadio je sve. Čitav jedan sat držali su publiku u pojačanoj pažnji, a kad je na koncu troglasi zbor naraštaja zapjevao pesmu »Zl. bratskog zagrljaja«, bili su burno nagrađeni dugotrajnim plaskom. Proslava je potpuno uspešna. Dvorana Radničkog doma bila je puna.

Pleternica. I kod nas je prikazan film o Svesokolskom sletu u Beogradu. Unatoč lošem vremenu posetila su ga popodne mnogobrojna deca iz Pleternice kao i okolišnih sela. Navečer je bilo članstvo te ostalo građanstvo, koje je pratilo prikazivanje vanrednim zanimanjem. — Održan je prednjački tečaj. Tehnički deo vodio je brat Drago Kovačić. Predavanja iz ostalih predmeta su održala braća Mr. Peleš, ing. Brleković, ing. Bauer te dr. Duboković. Tečaj je polazio 6 članova i članice.

DRUŠTVENI PREDNJAČKI ISPIT

Položili su dr. pr. ispit pred komisijom Sok. župe u Osijeku dana 20. decembra o. g. brat Josip Toth iz Brodskog Varoša i brat Mato Petričević iz Tompojevaca, obojica načelnici. Proglasaeni su sposobnim za prednjačke pomoćnike. Isti dan položila je dru-

štveni ispit i sestra Barica Hercegova iz Osijeka donjeg grada. Ona je proglašena odlično sposobnom za prednjačku pomoćnicu.

U FOND DRA PAVLA MERGENTHALERA

Za daljnu izgradnju Sokolskog doma u Osijeku umesto venca na pokojnikov odar položilo još:

Normanci d. d. za izradu drva . . . Din 1.000.—
Sokol. društvo Vukovar Din 250.—

Din 1.250.—

Do sada iskazano . . . Din 6.020.—

Ukupno položeno . . . Din 7.270.—

IZ NAČELNIŠTVA ŽUPE.

Sednica zbora društvenih načelnika održana je 6. decembra o. g. u Osijeku u velikoj dvorani Komore za trgovinu, obrt i industriju. Bilo je zastupano 67 jedinica, dakle dovoljno slab odziv. Zboru je predsedavao župski načelnik brat ing. Miloš Kvapil, a vežanja su trajala od 9 do 13 sati. Toj sednici su prisustvovali od uprave župe braća: starešina D. Petrović, zamjenik starešine D. Retl, prosvetar župe A. F. Stanetić, te članovi uprave S. Borbaš i J. Gamberger. Prigodom pozdravne reči setio se načelnik župe prerane smrti brata Dra P. Mergenthalera, te je zbor ustajanjem i klicanjem »Slava« odao počast njegovoj uspomeni. Zatim je starešina župe u markantnim crtama ocrtao današnji položaj Sokolstva i govorio o velikim zadacima, koje nas čekaju u 1932. godini. Naglasio je veliku potrebu sokolskih radnika kod naglog porasta naše organizacije i kako treba da su jedinice oprezne pri izboru ličnosti sokol. funkcionara. Ne samo sprema, nego dobra volja i oduševljenje za intenzivan sokolski rad treba da je jedino merilo. Posle starešine pozdravio je zbor prosvetar župe, te je naglasio važnu potrebu potpunog sklada i trajne saradnje tehničkih i prosvetnih sokolskih radnika, spomenuvši, da je takova zdrava i uspešna kolaboracija potpuno postignuta u upravi župe, te apeluje, da se to što intenzivnije provodi i u jedinicama. Sledio je izveštaj načelnika župe, koji je bio veoma svestran i stvaran. Spomenuo je sve značajne priredbe župe: župske prednjačke tečajeve u Osijeku (7-dnevni u martu, 3-nedeljni u maju i u julu), kratke okružne tečajeve (6-dnevni u B. Manastiru i D. Miholjcu, 4-dnevni u P. Slatini), župski slet i takmičenja u Vukovaru (15. i 16. augusta) i okružne sletove (u Vinkovcima, Sl. Požegi, D. Miholjcu i Sibirju), a konačno takmičenja, koja su sva okružja održala pred župski slet. Na saveznoj utakmici za prvenstvo u odbojci u Mariboru zastupala je župu vrsta Sok. društva Vukovar. Kod svih spomenutih priredbi naglašeno je dovoljno slabo učešće jedinica, što dokazuje, da se u širokim masama našeg članstva potcenjuje velika važnost javnih priredbi, te važnost međusobnih veza. Posle temeljitog izveštaja o obavljenom radu prešlo se na raspravu o programu rada za god. 1932. U glavnom su to bili zaključci i elaborati, koji su već prošli načelništvu i tehnički odbor župe. Kod tih stručnih referata o vežbama za god. 1932., o redu natecanja, o statistici itd. potpomogli su načelnika naročiti referenti braća: F. Babić, J. Šafar i A. Šijanović. Na predlog načelništva popunjena je ispitna komisija za župske prednj. ispite sa bratom D. Mukom i sestrom S. Kovalskom. Zaključene su sledeće župske priredbe za god. 1932.: župski omladinski slet i natecanje u Osijeku 15. i 16. maja. Učešće na sletu je obavezno i za sve vežbačice, prijavljene za slet u Pragu. Program natecanja dece je detaljno izrađen i štampaće se u posebnoj knjizi. Za natecanje ostalih kategorija uzme se program takmičenja Č. O. S. 1932. godine. Zatim je prihvaćena zamisao o Tyrševom štafetnom trčanju, koje će se održati u mesecu maju 1932. iz sedišta okružja u Osijek. Radi pomanjkanja vremena skinuta je sa dnevnog reda rasprava o novom redu za dodeljivanje župske prelazne naraštajske zastave, te će se ta stvar raspraviti na sledećoj sednici zbora (28. februara 1932.). Na završetku sednice podnesen je opširan izveštaj o vođenju statistike pohađanja vežbi i o ispunjavanju novih mesečnih statističkih karata.

Na sednici nisu bile zastupane sledeće jedinice:

Okružje Djakovo: Beketinci, Beraveci, Bračevci, Čajkovci, Djakovačka Satnica, Gorjani Preslatinci, Pridvorje, Strizivojna, Tomašanci, Velika Kopanica i Vrpolje.

Okružje Donji Miholjac: Čadja, Kapelna, Podr. Moslavina i Vilevo.

Okružje Našice: Bankovci, Budimci, Donja Motičina, Ferićanci, Našice, Našički Markovac i Velimirovac.

Okružje Osijek: Batina, Beli Manastir, Branjin Vrh, Čepin, Čepinski Martinci, Habjanovci i Jagodnjak.

Okružje Podr. Slatina: Bakić, Čerlaji, Gornji Miholjac, Hum, Medinčić, Nova Bukovica i Sladojevci.

Okružje Slav. Brod: Andrijević, Br. Drenovac, Lužani, Podvinje, Sibirj, Slobodnica i Svilaj.

Okružje Slav. Požega: Aleksandrovac, Bekteško Gradište, Buk. Frkljević-Kadanovci, Grabarje, Jakšić, Kaptol, Kutjevo, Mitrovac, Pleternica, Poreč, Pož. Brestovac, Radovanci, Ruševo, Velika i Vilić Selo.

Okružje Vinkovci: Antin, Gradište, Ivankovo, Jarmina, Komletinci, Markušica, Novo Selo, Nuštar, Slakovci, Soljani, Stari Mikanovci i Stitar.

Okružje Vukovar: Berak i Lovas.

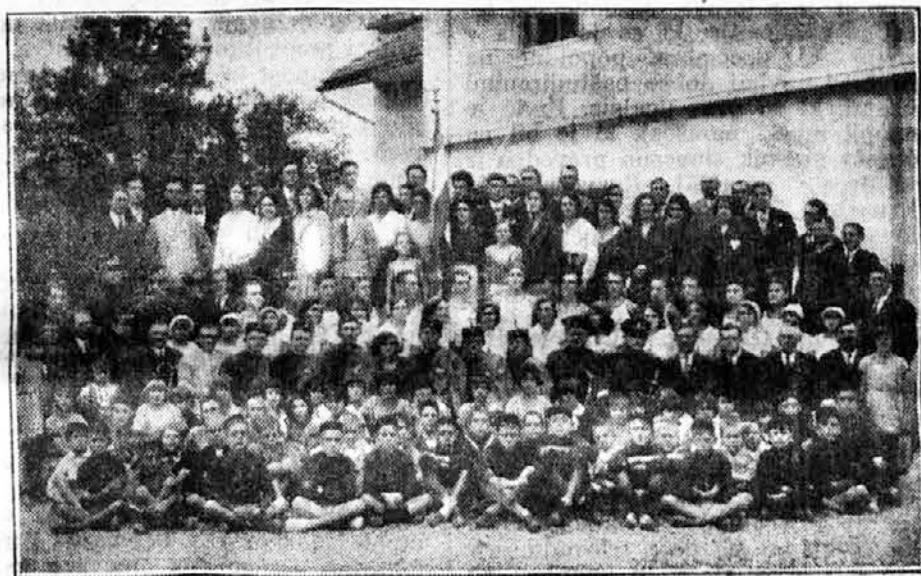
IZ NASIH JEDINICA.

Najstariji vukovarski Sokol. Brat Đorđe Derikladić, upravitelj osnovne škole u penziji, najstariji je član Sok. društva Vukovar, a rođen je 1854. godine. On je jedan od najidealnijih Sokola i rodoljuba svoga doba. Iako je u 78. godini života, živo se interesuje za sve kulturne i nacionalne prilike. Ima mnogo zasluga za buđenje nacionalne svesti u Bosni i Hercegovini pre svetskog rata. U osnovnoj i srednjoj školi bio je jedan od najboljih đaka. Rođen je u Čereviću. Sada živi povučeno u Vukovaru sa malom penzijom, ali u ovog divnog brata starine plamen ljubavi prema Sokolstvu ni u starim godinama nije utnuo, što dokazuje i činjenica, da je prigodom posvete sokolske zastave u Vukovaru (15. augusta ove godine) darovao za zastavu Din 1000 svoga priloga, te je iz vlastitinstva Eltz, gradskog načelnika i sokolske porodice Vučenović

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAMETKANTRIDA.

Granično Sokolsko društvo Zemetkantrida svečano je i ove godine proslavilo dan narodnog Ujedinjenja. Za odlično uspešno akademiju, na kojoj su nastupile sve vežbačke kategorije, osobita je zasluga društvenog načelnika

Pripadnici Sokolskog društva »Zamet-Kantrida«

i društ. načelnice. U programu nastupio je i društveni pevački zbor, kao i tamburaški oteck, a sudelovala je i Jug. čitaonica Srdoči sa svojim odličnim pevačkim zborom.

Ovo je društvo osnovano 1908. god. Do svetskog rata u župi Vitezić bilo je veoma aktivno. Početkom 1914. god. počelo je graditi svoj sok. dom, koji nije radi početka rata bio dovršen. Postavljenjem drž. granice između naše države i Italije, ostao je taj dom u italijanskom području, te su ga Italijani preudeli za svoju propagandističku crkvu. Članovi bivšeg, a i sadanog društva, bili su često proganjati po austrijskim a zatim i po italijanskim vlastima. Društvo nije radilo od početka rata do svršetka okupacije, t. j. do 1924. god. Od toga doba do 1930. god. radilo se, ali bez većeg

SOKOLSKO DRUŠTVO BAŠKA.

Sokolsko društvo Baška proslavilo je naš narodni i sokolski praznik, uz učestvovanje brojnog pučanstva Baške, na dostojan i svečan način, kako se i dolikuje jednoj sokolskoj jedinici na granici naše domovine.

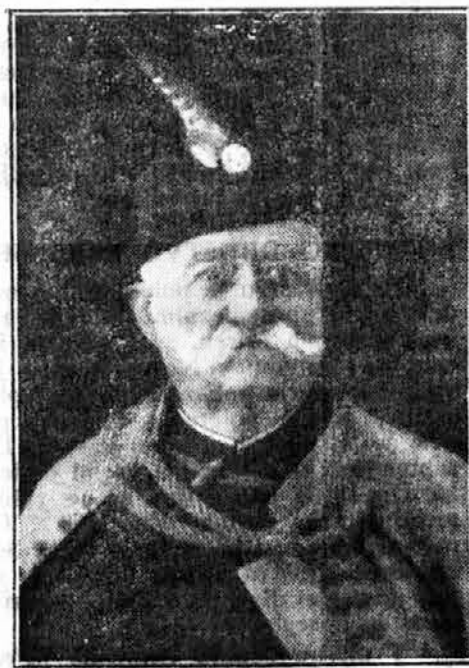
Na dan 1. decembra u 8:30 sati zakazan je bio zbor članstva pred sokolanom, otkuda je krenula povorka, pod vodstvom društvenog načelnika

br. I. Krstulje, u crkvu. Nakon završenih crkvenih obreda krenula je povorka u sokolanu gde se uz prisustvovanje predstavnika vlasti i korporacija, održala u 11 sati svečana sednica. Iza otvorenih državnih himne po društvenoj glazbi, koja je tog svečanog dana po prvi put nastupila pod vodstvom marljivog kapelnika br. Kušeca, te otvorenja svečane sednice po starešini br. F. Katariniću, i čitanju poslanice I. zam. starešine SKJ, održao je br. Katarinić predavanje o značenju 1. decembra sa gledišta narodnog, državnog i sokolskog.

Nakon svečanog prevodenja sokolske dece u sokolski naraštaj i sokolskog naraštaja u članstvo, polaga-

on najviše priložio, držeći se one narodne: »Boj ne bije svetlo oružje, već boj bije srce u junaka«.

Budući krepkog i snažnog zdravlja, svuda hita, kamo ga Sokolstvo

Brat Đorđe Derikladić

pozove. Nedavno je bio na pogrebu brata zamenika saveznog starešine, pokojnog dra. Pavla Mergenthalera. Ako mu Bog da zdravlje, poći će sa vukovarskim Sokolima u zlatni Prag na deveti svesokolski slet.

elana. Preustrojenjem sokolske organizacije nastao je življi rad sa mnogo poleta, tako da je sada gotovo iz svake kuće po koji član društva. Nadati se je, da će doskora biti organizovani u društvo svi meštani.

Da društvo ima tako lepih uspeha u poslednje vreme doprinela je mnogo novooosnovana društvena čitaonica i knjižnica, koja već broji oko 550 knjiga.

Tokom ove godine proslavilo je ovo društvo sve proslave, i održalo nekoliko uspešnih akademija. Dalo je meke dramske komade, održavalo javna i društvena predavanja, sudelovalo kod sletova sa lepim brojem članstva, polazilo na izlete i sudelovalo kod priredaba okolnih sokolskih i drugih nacionalnih društava u svome sedištu, kako i u okolini.

U ovome mesecu ishodilo je kod društva za Narodno prosvetno društvo u Sušaku, da se drže poučna predavanja uz filmsko prikazivanje, što se vrlo dobro posećuje.

Ovo je društvo najbolji garant za održanje i širenje nacionalne svesti u ovoj istaknutoj graničnoj tački naše domovine. Kad bi se pak moglo doći do vlastitoga sokolskoga doma, bio bi uspeh potpun.

nja zaveta novih članova, predaje diploma, te opevanih i otvorenih nekoliko prigodnih komada, bila je zaključena svečana sednica. — Posle sednice prošla je povorka mestom. Pred općinskom zgradom otvorenja je sokolska koračnica, načelnik br. Pajalić pozdravio je i zahvalio se u ime općine Sokolskom društvu na uspešnom i patriotskom radu.

Uvečer u 8 sati održana je uz pratnju sokolske glazbe svečana akademija u sokolani na kojoj su nastupile sve kategorije pod vodstvom svojih marljivih prednjaka.

Ustrajnim i poštovnim radom, prikazan je svestrani sokolski rad na ovoj uspešnoj akademiji, a pojedine vežbe bile su izvedene dobro i tačno. Moralni uspeh bio je odličan. Sokol.

SOKOLSKO DRUŠTVO DELNICE.

Dana 1. decembra održana je u ovašnjoj sokolani akademija Sokolskog društva pred punom dvoranom uzvanika. Akademiju otvorio je brat potstarosta dr. Tausani lepm govorom, osvrćući se na prošlost Sokolstva. Završuje poklikom: kralju, starosti Sokola i Jugoslaviji, što svi prisutni

prihvaćaju. Brat tajnik čita poslanicu prvog zamenika staroste, koja je bila pomno zaslušana. Sestra Vjeroška Krestić deklamira vrlo lepu prigodnu pesmu, te je i zasluženo pobrala buru pljeska. Brat prosvetar V. Kovač drž prikladno predavanje o 1. decembru. Zatim članstvo polaže zavet, a glazba svira sokolsku koračnicu. Osim toga otviral je vrlo lepo još nekoliko koncertnih točaka.

Govor braće dr. Tausanija i Kovača bio je tako lep da su svi bili ushićeni a pri spominjanju crnih dana naše istorije potreseni. Ova je akademija uspešna preko očekivanja i u dostojnom tonu dana, koji se je slavio. — M. B.

SOKOLSKA ČETA LIČ.

Sokolska četa Lič na poticaj Saveza SKJ, sakupila je na svojem delokrugu 1000 kg krumpira za postradale od suše. — Taj krumpir otpremljen je posredstvom sokolskog odbora PKC u Fužinama na sedam školskih kuhinja u Lici i to: Krbavici 200 kg, Četluku 200 kg, Alanu 200 kg, Švici 100 kg, Kuterevu 100 kg, Jablancu 100 kg i Čestričkom Sušnju 100 kg.

Nadamo se, da je ovim darom bar donekle ublažena beda gladne školske dece u tome postradalom kraju.

Župa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO NOVO MESTO.

V spomin pok. br. prosvetaru Jožetu Kovaču.

Na praznik 8. t. m. nas je nenadoma zapustil br. Jože Kovač, naš društveni prosvetar, profesor na tukajšnji realni gimnaziji. Na predvečer svoje prerane smrti je bil se pri seji društvenog odbora, drugega dne je imel ob 11. uri predavati v župnem prednjačskem tečaju.

Nekoliko pred 10. uro pa je potkala »bleda smrt na vrata njegovega stanovanja in našega Jožeta ni bilo več. Bled, mirnega izraza v obličju, je legel in strmel v nas, ki smo hodili kropit ga. Zdelo se nam je, da spi in bali smo se motiti ga v snu, gledali smo v njegovo markantno dobrodušno obličje in pričakovali, da se prebudi in pojde vnovič z nami v svet, v življenje, v vrvež vsakdanjosti.

Zaman smo čakali. Tužno so peli zvonovi, v naših sreih se je naselila žalost, vilo nas je grenko izpoznanje — prof. Kovača našega brata, ljubeznivega tovariša, prijatelja ni več. Ležal je med cvetjem, ki so mu ga znašale mlade in hvaležne roke, ležal je mirno v polumraku, mimo njega so pa hodili vsi, ki so ga poznali, vsi, ki so ga ljubili in mu izkazovali zadnjo čast. Šele zdaj smo spoznali, kaj nam je ugrabila smrt, šele zdaj smo občutili praznoto okoli sebe. Od nas je odšel organizator, od nas je šel predavatelj, zapustil nas je mož, ki nam je jasno kazal skupno pot, ki ne pozna stanovskih in drugih predsodkov. Njegov veliki duh je dosledno izvajal načelo demokracije, pravega bratstva in jugoslovenske misli ne oziraje se na stan, na družabni položaj. Nenadomestljiv je. Ni ga med nami, ki bi imel njegovo vero, ni ga, ki bi imel njegovo ljubezen do dela za resnični napredek, in blaginjo celokupnega naroda.

Kaj je naša srednješolska mladina izgubila, je brez fraz povedal njegov učenec na grobu. Odšel je v večnost njen vzgojitelj, njen voditelj, njen oče.

Pokojni brat je bil rojen 14. aprila 1894. v St. Janžu, kjer je preminul največji sin našega malega rodu dr. Janez Evangelist Krek. Naderjani deček, je hodil v osnovno šolo v St. Janžu in v Škofji Loki, odšel v gimnazijo v Ljubljano, nato študiral filozofijo na Dunaju in v Zagrebu. Skoro ves čas svojega službovanja je deloval na realni gimnaziji v Novem mestu, kjer je slovel kot izborni zemljepisec in zgodovinar. Premnogo je dijakov, ki ga ohranjajo v najlepšem spominu. Bil je sicer strog profesor, a izvrsten predavatelj in odličan pedagog. Samim siromakom je bil pravi oče svojim dijakom in kolikokrat ni vedela pri njem levica, kaj je delala desnica. Bil je mož, ki ni storil samo, kar je moral, temveč kar je mogel, to je delal v prid mladine.

V četrtek 10. t. m. smo ga spremljali na njegovi zadnji poti. Ne bom našteval udeležencev. Rečem le, da je šlo za njim vse Novo mesto, za njegovo krsto, ki so jo nosili osmošolci, so šli prijatelji in znanci od blizu in daleč. Najbolj je ganila udeležba kmečkih fantov in deklet, dokaz priljubljenosti, da ga je spremljalo na pokopališče preprosto ljudstvo, da je šla za njim in pred njim mladina.

Sokol je spremljal najboljšega člana, mladina skrbnega očeta in prijatelja, preprosti narod svojega sina, ki ni v mestnem življenju pozabil nanj. Pomembni so bili govori br. Vašiča, župnega staroste, prof. Jerana za profesorsko udruženje, ravnatelja Masla kot šefa in druga v poklicu. Toda govor osmošolca Uršica, ki mu je govoril v imenu vse mladine kot vzgojitelja, v imenu osmošolcev kot razrednika, v lastnem imenu zahvaljujoč se umrlemu dobrotniku drugemu očetu, je ganil

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

navzoče, da je pridruženo ihtenje, ponekad prav dok odmeval po prostoru božji nji. Pa žalostinke, med njimi otket, ki ga je pokojni tako rad poslušal. Prihite! so njegovi člani — danes visokošolci, in mu zapeli pred cerkvico. Žalostno so plapolale baklje v večernem mraku, še tri salve častne čete in odhajali smo. Težke grude so zabobnle na njegovo krsto, mi smo nemi odhajali. V srcih nam je bilo hudo, tako hudo, da tega ne popiše nobeno pero.

Počivaj v miru, anima pia, Ti je zaklical govornik na grobu, počivaj v miru brat Kovač. Preostali pa naj bo v tolažbo zavest, da sočustvuje z nji mi Dolenjska, da čutimo vsi, da je padel junak.

V zadnji društveni seji je bil izredno razpoložen in nas presenetil z množico predlogov, ki so bili sprejeti in ki tvorijo najlepši spomin v notranjem delovanju Sokola.

SOKOLSKO DRUŠTVO TOPLICE PRI NOVM MESTU.

Naše društvo je bilo primorano v zadnjih tednih prekiniti s telovadbo, ker se je moralo izseliti iz svojih sedanjih prostorov, ki jih je imelo v zidani baraki, ki je bila last socialnega skrbstva. Baraka se je morala namreč v smislu pogodbe s posrednikom zemljišča podreti ter mu isto vrniti v takem stanju, kot je bilo pred 16 leti. Vselej tega je bilo društvo primorano, da si uredi telovadnico v lastni hiši, ki jo je kupilo kot stavbišče za bodoči Sokolski dom. Zaslon urejena telovadnica sicer niti od daleč ne odgovarja najskromnejšim zahtevam telovadnice, vendar je boljše nekaj kot nič. Tako si je društvo vsaj za tekočo zimo zaslon uredilo svoje lokale, da bo v njih mogoče v skrajnem obsegu gojiti svojo sokolsko nalogo. Zaradi preurejanja in selitve je telovadba morala v zadnjem času prenehati, kar je seveda vzrok, da društvo ni priredilo za praznik narodnega ujedinenja in sokolski praznik običajne telovadne akademije. Zadovoljiti smo se za letošni pač morali le s proslavo potom javne seje društvene uprave.

Ob osmih zjutraj na praznik narodnega ujedinenja se je društvo udeležilo službe božje, nato pa proslave, ki jo je priredila šolska mladina v šoli. Ob desetih pa se je vršila slavnostna seja v novo zaslon urejeni in lepo okrašeni telovadnici. Slavnosti so prisostvovali vsa sokolska deca in naraščaj, mnogo članstva ter župan kot zastopnik občine, zastopniki žandarmerije, finančne kontrole, gasilcev, društva kmečkih fantov in deklet ter precej občinstva. Slavnost se je pričela z državno himno, nakar je br. starosta Gregor otvoril slavnostno sejo, pozdravil zastopnike korporacij in družtev ter vse navzoče. Posebno pa je veljal vdanosti pozdrav najvišjemu sokolskemu bratu, ujedinitelju kralju Aleksandru, kateremu so vsi navzoči vzklíkili trikrat Zdravo! Nato se je prečitala poslanica prvega podstaroste br. Gangla. Slavnostni govor o pomenu praznika je imel starosta br. Gregor. Od dece k naraščaju so bili prevedeni trije dečki, dva brata pa od naraščaja k članstvu. Zaobljubo je položilo 9 bratov in 3 sestre. Slavnost, ki jo je zaključil br. starosta s pozivom na vztrajno in neumorno delo ter razšir-

jenje sokolske misli, je odlično uspela ter je na vse navzoče napravila najgloblji vtis.

V torek dne 8. decembra otvori sokolsko društvo novo postavljeno oder s šalo v 3 dejanjih »Vozelj«, kar bo tudi uvodna gledališka predstava v letošnji zimski dobi. Dramatski odsek hoče biti letos zelo marljiv in prirediti čim več kulturnih prireditev.

SOKOLSKO DRUŠTVO TREBNJE.

Naše društvo je poleti pridno sodelovalo s posameznimi oddelki na vseh nastopih Miren. sok. okrožja in celo na nastopu v Novem mestu je vrsta na orodju pokazala mnogo lepih sestav. Krona poletnega telovadnega dela je bil društveni javni nastop, 13. septembra, ki je uspel z vsemi oddelki. Dopoldne istega dne se je vršila meddruštvena štafeta 400 × 200 × 100 metrov, v kateri je zmagala vrsta Sokolskega društva Višnja gora, ki je tudi prejela diplomu. Tudi domača vrsta je dosegla lep čas.

V okviru župnih tehničnih prireditev se je vršil v Trebnjem na sedežu okrožja lahkoatletski tečaj, ki sta ga vodila absolventa savezne šole s. Hauptmanova in br. L. Ambrožič v času od 6. do 13. septembra. Uspeh je bil pozitiven.

Župne tekme, ki se je vršila 4. oktobra v Novem mestu se je udeležilo tudi naše društvo z vrsto članov. Lepe rezultate je dosegel za vrsto br. Rebrnik Drago, ki je dobil celo diplomu.

Dne 15. novembra je izvršil društveni prednjaški zbor domače tekme članstva, ki so pokazale zlasti v mlajših vrstah mnogo zelo razveseljivih rezultatov. Zmagovalec je bil v srednjem oddelku br. Bogo Zgajnar, v nižjem oddelku pa br. Stanko Kožuh. Oba sta prejela s. l. vrsto nižjega oddelka 1. decembra na slavnostni sokolski seji lične diplome kot spomin na prvo društveno tekmo.

Vsi oddelki so se z največjo vne- mo vrgli na pripravo decembrske telovadne akademije, ki se je vršila v nedeljo 13. decembra popoldne na Marofu z novimi dobro naštudiranimi točkami, ki so prav ugajale. Prvič je nastopil moški naraščaj, ki je bil na sokolski praznik slovesno preveden iz vrst dece v naraščaj. Razveseljiv je bil nastop 70 broječega števila vseh telovadečih, ki so ob zaključku zgradili mogočno skupino v pozdrav kralju in domovini. S to akademijo je najdostojnejše proslavilo društvo 1. in 17. december ter vstop v Tyrševo leto.

Društveni prednjaški zbor pa tudi skrbi za nadaljnjo vzgojo. Ob ponedeljkih se vrše redne prednjaške ure, pa tudi v župni prednjaški tečaj, ki se sedaj vrši v Novem mestu, pohaja 5 članov, kar je dokaj našega pozitivnega stremjenja po resnem sokolskem delu. Tako bo šla naša telovadnica v novo leto z veseljem in upanjem na še lepše uspehe.

Pa tudi prosvetno se društvo razvija vzporedno s telovadnico. Omenim naj posebno sokolsko javno knjižnico, ki šteje že danes nad 500 lepih, res izbranih knjig. Za Miklavža je PO obdaroval najrevnejšo sokolsko dečo, pripravila pa za zaključek tega leta zabaven Silvestrov večer. Predavanja se vrše v okviru telovadnice, pač pa

so za januar in februar v načrtu mladinski popoldnevi. Pridno pa se sokolska deca udeležuje pravilnih ur našega radia, kjer jih posebno razveseljuje s svojim pripovedovanjem s. Manica Komanova, ki jo žele poslušati še in še... Tudi sokolski tisk je v društvu na dostojni višini, kar je znak pravilnega sokolskega pojmovanja.

Polagoma prihaja sokolska misel tudi v srca naše šolske dece, ki prav z veseljem hodi v sokolsko telovadnico.

V splošnem prehaja naše društvo v novo leto z lepimi nadami in s stremljenji vedno višje za Tyršem. Zdravo!

Župa Novi Sad

SOKOLSKO DRUŠTVO VEPROVAC.

Na svečan način proslavljen je 1. decembar i v našem mestu. Uoči toga dana priredena je sa strane Sokolskog društva i ostalih prosvetno-kulturnih društava veličanstvena povorka sa bakljadom i muzikom, koja je prolazila svima ulicama, praćena burnim oduševljenjem meštana. Sutradan je održano u ovašnoj rimokat. crkvi blagodarjenje na kojem su uzeli učešća predstavnici mesnih vlasti i svih mesnih udruženja i društava kao i veliki broj meštana. Uveče je priredena sokolska akademija s obilnim programom, koja je izvedena na opšte dopadanje i postigla kako u moralnom, tako i u materijalnom pogledu odličan uspeh. Naročita pohvala za trud na organizovanju i uspehu akademije ide bratu Ljubišu Stefanoviću, načelniku Sokolskog društva. Posle programa razvila se zabava.

SOKOLSKO DRUŠTVO BAČKA TOPOLA.

Sokolsko društvo u Bačkoj Topoli proslavilo je 1. decembar o. g. kao svoj sokolski i državni praznik dostojanstveno i vrlo svečano uz učešće predstavnika državnih vlasti, raznih udruženja i mnogobrojnog građanstva.

Svečanost je počela još u ponedeljak 30. novembra, kada je celo mesto bilo okićeno državnim zastavama, a uveče u 6 časova prošla je glavnim ulicama bakljada sa muzikom i četom dobrovoljnog vatrogasnog društva, u kojoj je učestvovalo i Sokolsko društvo sa svojim članstvom.

Sutradan u 9 časova ujutro krenula je iz sokolane impozantna sokolska povorka sa muzikom dobrovoljnog vatrogasnog društva, učenicima svojih škola i skautima u sve crkve da prisustvuje blagodarjenju.

U 11 časova pre podne u vrlo dekorisanoj sokolani, u kojoj su bili predstavnici državnih vlasti i delegati svih kulturnih i humanih ustanova, celokupno članstvo svih kategorija i mnogobrojno građanstvo, otpevana je državna himna, a zatim je otvorio svečanu sednicu starešina Sokolskog društva, brat Kosta Lavirac, koji je održao patriotski govor, praćen oduševljenim klicanjem Njihovim Veličanstvima Kralju i Kraljici, te starešini Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Kr. Vis. Prestolonasledniku Petru. Tajnik Sokolskog društva brat Stanko Kovačević pročitao je poslanicu Saveza,

upućenu Sokolima. Zatim je prosvetar brat Stevo Setenčić održao lepo predavanje o značaju 1. decembra, a nakon toga izvršeno je prevodenje dece u naraštaj, a svi novi članovi položili su sokolski zavet uz prigodan govor starešine brata Koste Lavirca, u kojem ih je pozvao, da ostanu verni sokolskoj ideji, ne tražeći za sebe ni koristi ni slave.

Uveče, u prostorijama hotela »Kasina«, održana je svečana sokolska akademija sa obilnim programom uz učešće svih kategorija članstva, koja je bila odlično posećena. Sve tačke na programu izvedene su vrlo dobro i bile nagrađene srdačnim aplauzima mnogobrojnih gledalaca. Zasluga za uspešno izvođenje ove akademije pripada načelniku društva bratu Vinku Arasu i aglinom članu bratu Vladislavu Buhvaldu.

Župa Sarajevo

SOKOLSKO DRUŠTVO PALE.

Sokolsko društvo Pale proslavilo je i ove godine na svečan način dan našeg narodnog ujedinenja 1. decembar. U 9 sati pre podne učestvovalo je s celokupnim članstvom u ovašnim crkvama na blagodarjenju. U 11

sati održana je svečana sednica društva. Sednicu je otvorio starešina brat Risto Doder i u kratkim potezima ocrtao značaj dana, ističući ogromne zasluge Nj. Vel. našeg uzvišenog Kralja, koji je znao u najtežim časovima prevesti svoj narod preko najstrašnije golgote i osloboditi ga.

Zatim je načelnik brat Kureš pročitao poslanicu Saveza Sokola kralj. Jugoslavije upućenu sokolskom taboru, koju su prisutni saslušali i burno aklamovali. Potom se pristupilo prevodu članstva iz nižih u više kategorije i izvršenju zaveta. S ove sednice upućene su pozdravne depeše br. Savezu i župi.

U 8 sati navečer održana je svečana akademija, koju je sa lepim govorom otvorio prosvetar društva br. Ljubomir Rajaković. Kao treća tačka programa bile su vežbe muške i ženske dece, koje su izvedene s mnogo volje i uvežbanosti. Impozantna i najbolja tačka programa bila je vežba »Mornari«, koju su izvele članice veslima u mornarskom odelu. S ovom vežbom zaista su pokazale da nisu žalile truda ni vremena da vežbe ispadnu što bolje. Publika ih je oduševljeno pozdravila dugotrajnim aplauzom. Konačno je nastalo sokolsko veselje s igrom i pesmom.

Širite sokolsku štampu!

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II.	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III.	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV.	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V.	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI.	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII.	Jan Křen: Cilj sokolskih težanj.
VIII.	E. Gangl: Tyrševo Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
VIII. a	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: ODOBJKA (VOLLEY BALL)

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: Praktički udžbenik češkog jezika.

U kartonu 25 Din

Dr. Viktor Novak: SLESLOVENSKA MISAO

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožič: METODIKA SOKOLSKJE VZGOJE

U tvrdom povezu 36 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

Oglašujte u »Sokolskom Glasniku«!

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrebštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspisuje tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisijska prodaja odora svoju kategorija

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POSTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831
ZAHTEVAJTE CENIK

Mariborska tiskarna d. d. Maribor, Jurčičeva ulica št. 4

Telefon int. 20-24, 21-75, 26-70

Tiskarna
Litografija
Knjigoveznica
Založništvo
Plakaterski zavod

RUDE IN KOVINE

D. D. LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA 15

Naslov za brzojavke: Rude
Telefon interurban šte. 2827

En gros:

svinec, cink, cin, aluminij, baker, cinkova pločevina, svinčena pločevina, pocinkana železna pločevina, cinkovo belico (izdelek Cinkarne, d. d., Celje), barve, žveplenokisla glina, aluminijev hidrad, bakrena galica, cinkov prah, katran, stare kovine, kovinasti ostanki, rude vseh vrst

V MARIBORU je najugodniji nakup
galanterije — drobnarij —
parfumerije — papirja itd.
pri tvrdki
DRAGO ROSINA
VETRINSKA 26

Hotel - Pension
Vlastito kupalište
»JADRAN« SUŠAK
potpuno renovirano
Pod novom upravom
Preporučuju se vlasnici
M. V. KUNDIČ

Ivan Kacin
Ljubljana, Tabor št. 6
Tvornica harmonijev in pianinov po najnoviji konstrukciji. Uglasi i popravlja klavirje, harmonije, zamenjuje, prenavja. Društvo popust Večetna garancija. Cene nizke. Zatevajte cenik. Na obroke.